

Konferencija *Otvorena Hrvatska*

UDK 35.072.6(497.5)(047)

Na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu dana 26. ožujka 2014. održana je konferencija *Otvorena Hrvatska* Partnerstvo za otvorenu vlast. Partnerstvo za otvorenu vlast multilateralna je inicijativa skupine zemalja koje se članstvom obvezuju na poduzimanje konkretnih mjera u području transparentnosti javne vlasti, jačanja građanske participacije u odlučivačkim procesima, borbi protiv korupcije te uvođenju novih tehnologija u sustav javne uprave radi što veće učinkovitosti. Partnerstvo za otvorenu vlast pokrenuto je na inicijativu američkog predsjednika Baracka Obame, koji je u svom govoru na Općoj skupštini UN-a u rujnu 2010. pozvao javne vlasti svih država na otvaranje prema građanima. Partnerstvo je formalno osnovano godinu dana kasnije, kada je osam država potpisalo Deklaraciju o otvorenoj vlasti. Uvjet stjecanja članstva u Partnerstvu je prihvaćanje Deklaracije i izrada nacionalnog akcijskog plana koji bi se trebao formulirati kroz široku javnu raspravu. Republika Hrvatska članicom je postala u kolovozu 2011., a u travnju 2012. Vlada je prihvatila Akcijski plan za provedbu inicijative za razdoblje 2012. – 2013. koji je izrađen na temelju javnih savjetovanja i inputa državnih tijela. U vrijeme održavanja konferencije u tijeku je izrada novoga akcijskog plana za razdoblje 2014. – 2016. zbog čega je Savjet Inicijative putem samog skupa, kao i putem svoje web stranice, pozvao građane na uključivanje u njegovo oblikovanje.

U uvodnom i pozdravnom govoru dekan Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu prof. dr. sc. Nedjeljko Perić naglasio je značajnu ulogu visoke tehnologije za transparentnost javne vlasti, zbog čega je taj Fakultet imao ulogu domaćina konferencije. Joško Klisović, zamjenik ministrice vanjskih i europskih poslova i predsjednik Savjeta Inicijative, naglasio je

da vlast nije oruđe u rukama političara, već je u službi građana, što ujedno predstavlja temeljnu vrijednost Inicijative. Pomoćnica ministra uprave Jagoda Botički istaknula je da Ministarstvo u izradi nove strategije za razvoj javne uprave veliku važnost pridaje pitanju kvalitete i dostupnosti javnih usluga te važnosti novih tehnologija u njihovu pružanju, posebno za osnivanje jedinstvenog upravnog mjesta, zatim izradi e-registara dostupnih građanima, koji će ujedno olakšavati koordinaciju između upravnih tijela, te mogućnosti elektroničkog podnošenja zahtjeva i dobivanja jednostavnijih upravnih akata elektroničkim putem. U svom govoru zamjenik ministra financija Boris Lalovac naglasio je da je aktualna Vlada učinila važne pomake kada je riječ o transparentnosti javnih financija, to je npr. objava liste poreznih dužnika, kao i donošenje Zakona o transparentnosti tokova javnih sredstava i Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija koji su u saborskoj proceduri. Ministar znanosti, obrazovanja i sporta Željko Jovanović istaknuo je važnost transparentnosti kao sredstva u borbi protiv korupcije te nužnost adekvatnog obrazovanja za otvorenu vlast i prevenciju korupcije. Predsjednik Republike Ivo Josipović u svom je govoru naglasio da pravila transparentnosti trebaju vrijediti kada je riječ o svim dionicima unutar javnog sektora te je naglasio tri cilja kojima bi trebalo težiti, a pri čijem ostvarenju tehnologija igra važnu ulogu: jačanje države kao servisa u odnosu prema građanima, participacija građana u oblikovanju politika i donošenju zakona te promjene u sferi politike u vidu veće odgovornosti vlasti, viših očekivanja građana i interakcije različitih sektora.

U drugom dijelu konferencije izlaganja je održalo šest panelista. Dalibor Dvorny, zamjenik predstojnika Ureda premijera, govorio je o važnosti partnerstva između Vlade i civilnog sektora, dok se Ivana Jakir Bajo iz Ministarstva financija usredotočila na pitanje fiskalne transparentnosti. Tomislav Vračić iz Ministarstva uprave objasnio je funkcioniranje jedinstvenog softvera podataka s metapodacima koji bi u doglednoj budućnosti trebao povezivati tijela javne vlasti, a Bojan Opaček iz društva Racionalno Internacionalno d.o.o. upozorio je na nedostatke u informatiziranju hrvatske uprave i poteškoće s kojima se susreću privatni poduzetnici zbog nedovoljne povezanosti i otvorenosti podataka. Doc. dr. sc. Anamarija Musa navela je neka iskustva odnosno trendove koje uočava u svom sadašnjem radu kao povjerenica za informiranje, poput tretiranja velike količine podataka koji bi trebali biti javni kao povjerljivih od strane tijela javne vlasti, ali i na vidljive pomake u stavu javnih tijela o tom pitanju. Upozorila je i na problem nezainteresiranosti privatnog sektora i građana, što je također istaknula Jelena Berković kao predstavnica GONG-a.

Rasprava koja je uslijedila nakon izlaganja otvorila je dodatne problematične aspekte, poput kvalitete savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, zaštite zviždača i otvorenosti lokalnih jedinica. Na kraju, valja navesti i da je prvom dijelu konferencije, koji su obilježili vrlo optimistični tonovi govornika, prisustvovao znatno veći broj prisutnih, kako novinara tako i publike, dok je na drugom dijelu – u kojem se dublje ušlo u samu problematiku – ostao relativno malo prisutnih, što nažalost govori u prilog zaključku o deklarativnoj predanosti transparentnom i otvorenom društvu, ali nedovoljnoj stvarnoj zainteresiranosti aktera, uključujući privatni i civilni sektor.

*Petra Đurman**

* Petra Đurman, asistentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: petra.durman@pravo.hr)